YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

1 päivänä joulukuuta 2005 *

Asiassa C-309/04,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Bundesfinanzhof (Saksa) on esittänyt 20.4.2004 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 21.7.2004, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Fleisch-Winter GmbH & Co. KG

vastaan

Hauptzollamt Hamburg-Jonas,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit N. Colneric, J. N. Cunha Rodrigues, E. Juhász (esittelevä tuomari) ja E. Levits,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: hallintovirkamies K. Sztranc,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 7.7.2005 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Fleisch-Winter GmbH & Co. KG, edustajinaan Rechtsanwalt U. Schrömbges ja Rechtsanwalt J. Vagt,

— Hauptzollamt Hamburg-Jonas, asiamiehenään G. Seber,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään T. van Rijn ja F. Erlbacher,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee maataloustuotteiden vientitukien järjestelmän soveltamista koskevista yhteisistä yksityiskohtaisista säännöistä 27 päivänä marraskuuta 1987 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3665/87 (EYVL L 351, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 2.12.1994 annetulla komission asetuksella (EY) N:o

2945/94 (EYVL L 310, s. 57; jäljempänä asetus N:o 3665/87), 3, 11 ja 13 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Fleisch-Winter GmbH & Co. KG (jäljempänä Fleisch-Winter) ja Hauptzollamt Hamburg-Jonas (saksalainen tulliviranomainen, jäljempänä Hauptzollamt) ja joka koskee vientituen ennakon palautusvaatimusta, johon on liitetty rahamääräinen seuraamus, sekä haetun vientituen myöntämisestä kieltäytymistä.

Asiaa koskevat yhteisön oikeussäännöt

3 Asetuksen N:o 3665/87 yhdeksännessä ja kuudennessatoista perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"tuotteiden olisi oltava laadultaan sellaisia, että niitä voidaan pitää kaupan tavanomaisin edellytyksin;

— —

viennin rahoituksen helpottamiseksi jäsenvaltioille olisi annettava lupa maksaa tuki viejille ennakolta kokonaisuudessaan tai osittain välittömästi, kun vienti-ilmoitus on hyväksytty, ja tähän olisi liityttävä vakuus, jolla varmistetaan kyseisen ennakkomaksun palauttaminen, jos myöhemmin ilmenee, että tukea ei olisi pitänyt maksaa".

4 Tämän saman asetuksen 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. 'Vientipäivällä' tarkoitetaan päivää, jona tulliviranomainen hyväksyy vienti-ilmoituksen, jossa ilmoitetaan, että tukea haetaan.

2. Vienti-ilmoituksen hyväksymispäivän mukaan määräytyvät:

a) sovellettavan tuen määrä, jos tukea ei ole vahvistettu ennakolta;

b) tarvittaessa tuen määrään tehtävät tarkistukset, jos tuki on vahvistettu ennakolta.

3. Vienti-ilmoituksen hyväksymiseen rinnastetaan mikä tahansa muu juridiselta vaikutukseltaan vastaava toimi.

4. Vientipäivän mukaan määräytyvät vietävän tuotteen määrä, laatu ja ominaisuudet.

5. Jotta tuotteet saisivat tukea, käytettävässä vientiasiakirjassa on oltava kaikki tuen laskemisessa tarvittavat tiedot ja erityisesti:

a) tukea myönnettäessä käytettävän nimikkeistön mukainen tuotteiden kuvaus;

b) kyseisten tuotteiden nettopaino tai tarvittaessa määrä tuen laskemisessa huomioon otettavana mittayksikkönä ilmaistuna;

c) siinä määrin kuin tämä on tarpeen tuen laskemisen kannalta, kyseisten tuotteiden koostumus tai viittaus kyseiseen koostumukseen.

Jos tässä kohdassa tarkoitettu asiakirja on vienti-ilmoitus, myös siinä on oltava kyseiset tiedot sekä merkintä 'tukikoodi'.

6. Hyväksymishetkellä tai vastaavan toimen toteutumishetkellä tuotteet asetetaan tullivalvontaan, kunnes ne viedään yhteisön tullialueelta."

5 Asetuksen N:o 3665/87 11 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraamuksista siinä tapauksessa, että viejä on hakenut sovellettavaa suurempaa vientitukea. Kyseisen kohdan toisessa alakohdassa säädetään, että haettuna vientitukena pidetään määrää, joka on laskettu tämän saman asetuksen 3 artiklan tai 25 artiklan 2 kohdan mukaisesti annettujen tietojen perusteella.

6 Asetuksen N:o 3665/87 13 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tukea ei myönnetä tuotteille, jotka eivät ole laadultaan virheettömiä, [kunnollisia] * ja myyntikelpoisia ja[, jos tuotteet] on tarkoitettu ihmisravinnoksi, kun niiden ominaisuudet tai kunto estävät niiden käytön tai rajoittavat huomattavasti niiden käyttöä tähän tarkoitukseen."

7 Kyseisen asetuksen 47 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Tuki maksetaan ainoastaan viejän kirjallisesta hakemuksesta, ja sen maksaa jäsenvaltio, jonka alueella vienti-ilmoitus on hyväksytty.

Tukihakemus on tehtävä:

a) joko kirjallisena; jäsenvaltiot voivat määrätä erityislomakkeen tähän tarkoitukseen, tai

b) käyttäen atk-järjestelmiä toimivaltaisten viranomaisten antamien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti komission antaman hyväksynnän jälkeen.

— —

* — Lainausta on korjattu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska asetuksen suomenkielinen versio on epätarkka.

2. Lukuun ottamatta ylivoimaista estettä, tuen maksamiseen tai vakuuden vapauttamiseen liittyvät asiakirjat on annettava vienti-ilmoituksen hyväksymistä seuraavien 12 kuukauden kuluessa."

8 Asetuksen N:o 2945/94 kolmannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"Viejän antamat virheelliset tiedot voivat johtaa perusteettomien tukien maksuun, jos virhettä ei havaita; jos virhe havaitaan, olisi oikeutettua määrätä viejälle seuraamus, johon liittyy siihen määrään suhteutetun summan maksaminen, jonka hän olisi perusteettomasti saanut, jos virhettä ei olisi havaittu, ja jos virheellistä tietoa on annettu tarkoituksellisesti, on myös oikeutettua määrätä ankarammasta seuraamuksesta".

9 Maataloustuotteiden vientitukijärjestelmän soveltamista koskevista yhteisistä yksityiskohtaisista säännöistä 15 päivänä huhtikuuta 1999 annetun komission asetuksen (EY) N:o 800/1999 (EYVL L 102, s. 11) 21 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Tukea ei myönnetä tuotteille, jotka eivät ole vienti-ilmoituksen vastaanottamispäivänä laadultaan virheettömiä, kunnollisia ja myyntikelpoisia.

Tuotteet täyttävät ensimmäisen alakohdan vaatimukset, kun niitä voidaan pitää kaupan yhteisön alueella tavanomaisissa olosuhteissa sellaisina kun ne on kuvattu tukihakemuksessa, ja jos tuotteet on tarkoitettu ihmisravinnoksi, niiden ominaisuudet tai kunto eivät estä niiden käyttöä tai rajoita huomattavasti niiden käyttöä tähän tarkoitukseen."

10 Neuvoston asetuksen (ETY) N:o 386/90 yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä tukea saavien maataloustuotteiden viennin yhteydessä tehtävästä fyysisestä tarkastuksesta 20 päivänä syyskuuta 1995 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2221/95 (EYVL L 224, s. 13) 5 artiklan 1 kohdan kolmannessa alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Vientitullipaikka valvoo asetuksen (ETY) N:o 3665/87 13 artiklan säännösten noudattamista."

11 Naudanliha-alan yhteisestä markkinajärjestelystä 27 päivänä kesäkuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 805/68 (EYVL L 148, s. 24), sellaisena kuin se on muutettuna maatalousalalla Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa tehtyjen sopimusten täytäntöönpanemiseksi tarvittavista mukautuksista ja siirtymäjärjestelyistä 22 päivänä joulukuuta 1994 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 3290/94 (EYVL L 349, s. 105; jäljempänä asetus N:o 805/68), 13 artiklan 6, 9 ja 10 kohdassa säädetään seuraavaa:

"6. Tukea voi saada ainoastaan hakemuksesta ja esittämällä asianmukaisen vientiluvan.

— —

9. Tuet maksetaan sen jälkeen, kun on osoitettu, että:

— tuotteet ovat peräisin yhteisöstä, paitsi niissä tapauksissa, joihin sovelletaan 10 kohtaa,

— tuotteet on viety yhteisöstä

— —

— —

10. Edellä 27 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen myönnetyn poikkeuksen puuttuessa vientitukea ei myönnetä tuotteille, jotka tuodaan yhteisöön kolmansista maista ja viedään edelleen kolmansiin maihin."

12 Tietyistä BSE:hen liittyvistä kiireellisistä suojatoimenpiteistä 27 päivänä maaliskuuta 1996 tehdyn komission päätöksen 96/239/EY (EYVL L 78, s. 47), sellaisena kuin se on muutettuna 11.6.1996 tehdyllä komission päätöksellä 96/362/EY (EYVL 139, s. 17; jäljempänä päätös 96/239), 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"— — Yhdistynyt kuningaskunta ei saa toimittaa alueeltaan muihin jäsenvaltioihin tai kolmansiin maihin:

— —

— Yhdistyneessä kuningaskunnassa teurastettujen nautaeläinten lihaa,

— Yhdistyneessä kuningaskunnassa teurastetuista nautaeläimistä saatuja tuotteita, jotka saattavat joutua ihmisten ravintoketjuun — —

— —"

13 Päätöksen 96/239 1 a artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Yhdistynyt kuningaskunta ei saa toimittaa:

— lihaa ihmisten kulutukseen,

— —

joka on saatu nautaeläimistä, joita ei ole teurastettu Yhdistyneessä kuningaskunnassa, jos nämä eivät ole peräisin Yhdistyneessä kuningaskunnassa olevista laitoksista, jotka ovat ottaneet käyttöön raaka-aineiden jäljitysmenetelmän, jolla pystytään takaamaan aineksen alkuperä tuotantoketjun kaikissa vaiheissa.

2. Yhdistyneen kuningaskunnan on toimitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille luettelo laitoksista, jotka täyttävät 1 kohdassa tarkoitetut edellytykset.

3. Yhdistyneen kuningaskunnan on varmistettava, että 1 kohdassa mainittujen tuotteiden, jotka toimitetaan muihin jäsenvaltioihin tämän päätöksen mukaisesti, mukana on virallisen eläinlääkärin antama terveystodistus, jossa todetaan tuotteiden täyttävän 1 kohdassa tarkoitetut edellytykset."

Pääasian tosiseikat ja ennakkoratkaisukysymykset

14 Fleisch-Winter teki vuoden 1997 touko- ja kesäkuun aikana ilmoituksen viidestä pakastettua naudanlihaa sisältävästä lähetyksestä, jotka vienti-ilmoitusten mukaan oli tarkoitus viedä Venäjälle. Se oli hankkinut kyseisen naudanlihan ranskalaiselta yhtiöltä, joka puolestaan oli hankkinut sen belgialaiselta yhtiöltä. Saksan tulli- ja petostentorjuntaviranomaisten yksiköiden tekemässä tarkastuksessa tuli esille seikkoja, joista kävi ilmi, että kyseinen liha saattoi olla peräisin Yhdistyneestä kuningaskunnasta ja että se olisi viety Belgiaan päätöksen 96/239 vastaisesti.

15 Hauptzollamt vaati tästä syystä vientituen ennakon takaisinmaksua, ja yhden tapauksen osalta se kieltäytyi myöntämästä haettua vientitukea. Tuloksettoman oikaisuvaatimuksen jälkeen Fleisch-Winter nosti kyseessä olevia päätöksiä vastaan kanteen, joka myös hylättiin.

16 Hauptzollamt määräsi 24.11.1997 tehdyllä päätöksellä, jota on muutettu oikaisuvaatimuksen johdosta 10.9.1999 tehdyllä päätöksellä, edellä mainittujen viiden lähetyksen osalta Fleisch-Winterille asetuksen N:o 3665/87 11 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan nojalla yhteensä 104 312,90 Saksan markan (DEM) suuruisen seuraamuksen, koska sillä ei vastoin toimittamiaan tietoja ollut oikeutta minkäänlaiseen vientitukeen.

17 Fleisch-Winter nosti kanteen toimivaltaisessa Finanzgerichtissä, joka totesi, että Hauptzollamt oli määrännyt seuraamuksen perustellusti. Finanzgerichtin mukaan pääasian kantaja ei ollut kyennyt poistamaan epäilyksiä, joiden mukaan kyseiselle lihalle, joka oli tarkoitettu vietäväksi Venäjälle, oli asetettu yhteisön vientikielto. Näin ollen Fleisch-Winter ei voinut vaatia mainittua vientitukea, sillä tämän kiellon piiriin kuuluva liha ei ollut asetuksen N:o 3665/87 13 artiklassa tarkoitetulla tavalla "laadultaan kunnollista ja myyntikelpoista".

18 Tässä tilanteessa Fleisch-Winter teki hylkäämispäätöksestä Revision-valituksen Bundesfinanzhofiin, joka päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko se seikka, että tulliviranomaisten tutkimuksissa tulee esille epäilys siitä, että tuotteeseen kohdistuu yhteisön lainsäädäntöön perustuva toimittamiskielto, jonka mukaan tuotetta, jolle lähtökohtaisesti voitaisiin hakea vientitukea, ei saa viedä tietystä jäsenvaltiosta toiseen jäsenvaltioon tai kolmansiin maihin, sellaisenaan riittävä sulkemaan pois asetuksen N:o 3665/87 13 artiklan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetun virheettömän, kunnollisen ja myyntikelpoisen laadun ilman, että kyseessä olevan tuotteen todellisella laadulla tai myyntimahdollisuudella on merkitystä?

2) Kuuluuko kansallisessa maksuhakemuksessa annettu vahvistus siitä, että tuote on asetuksen N:o 3665/87 13 artiklassa tarkoitetulla tavalla laadultaan virheetön, kunnollinen ja myyntikelpoinen, tietoihin, jotka on toimitettava asetuksen N:o 3665/87 11 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja 3 artiklan yhdessä tarkasteltujen säännösten mukaisesti?"

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

19 Tällä kysymyksellä, joka voidaan jakaa kahteen osaan, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään, onko asetuksen N:o 3665/87 13 artiklaa tulkittava siten, että naudanlihaa, jota yhteisön lainsäädäntöön perustuvan kiellon nojalla ei saa viedä tietystä jäsenvaltiosta toisiin jäsenvaltioihin tai kolmansiin maihin, ei voida sen mukaan katsoa "laadultaan virheettömäksi, kunnolliseksi ja myyntikelpoiseksi" ja että siinä vaaditaan, että viejä osoittaa vientituen myöntämistä varten — siinä tapauksessa, että kansallisilla viranomaisilla on tietoja, joiden mukaan tuotteeseen kohdistuu vientikielto —, ettei viety tuote ole peräisin jäsenvaltiosta, josta viennit ovat kiellettyjä.

Ensimmäisen kysymyksen ensimmäinen osa

20 Yhteisöjen tuomioistuin on vientitukien soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä yhtenäishintajärjestelmään kuuluvien tuotteiden alalla 21 päivänä joulukuuta 1967 annetun komission asetuksen N:o 1041/67/ETY (EYVL 1967, 13, s. 9) yhteydessä todennut, että vaatimus, jonka mukaan tuotteen on oltava "laadultaan virheetön, kunnollinen ja myyntikelpoinen", on vientitukien myöntämisen yleinen ja objektiivinen edellytys ja että tuote, jota ei voida pitää kaupan yhteisön alueella tavanomaisissa olosuhteissa sellaisena kuin se on kuvattu tukihakemuksessa, ei täytä näitä laatuvaatimuksia (ks. vastaavasti asia 12/73, Muras, tuomio 9.10.1973, Kok. 1973, s. 963, 12 kohta ja asia C-409/03, SEPA, tuomio 26.5.2005, Kok. 2005, s. I-4321, 22 kohta).

21 Se, että tuotteen myyntikelpoisuus "tavanomaisissa olosuhteissa" on olennainen osa käsitettä "laadultaan virheetön, kunnollinen ja myyntikelpoinen", käy sitä paitsi selvästi ilmi maataloustuotteiden vientitukiin liittyvästä lainsäädännöstä, koska asetuksesta N:o 1041/67 lähtien kaikissa asian kannalta merkityksellisissä asetuksissa on toistettu sekä käsite "laadultaan virheetön, kunnollinen ja myyntikelpoinen" että tuotteen myyntikelpoisuus "tavanomaisissa olosuhteissa" vaatimuksina sille, että tuotteelle voidaan maksaa vientitukea. Asetuksen N:o 3665/87 osalta näihin vaatimuksiin viitataan yhdeksännessä perustelukappaleessa (ks. vastaavasti em. asia SEPA, tuomion 23 ja 26 kohta).

22 On huomattava, että naudanlihan vienti Yhdistyneestä kuningaskunnasta oli pääasian tosiseikkojen tapahtumisajankohtana kielletty päätöksellä 96/239.

23 Lihaa, jonka jakelua yhteisössä on huomattavasti rajoitettu, ei kuitenkaan voida pitää myyntikelpoisena tavanomaisissa olosuhteissa (ks. vastaavasti em. asia SEPA, tuomion 30 kohta).

24 Tästä seuraa, että yhteisön kiellosta huolimatta viety naudanliha ei ole laadultaan asetuksen N:o 3665/87 13 artiklassa tarkoitetulla tavalla "laadultaan virheetöntä, kunnollista ja myyntikelpoista" ja että sen viennistä ei seuraa oikeutta vientituen saamiseen.

25 Näin ollen ensimmäisen kysymyksen ensimmäiseen osaan on vastattava, että asetuksen N:o 3665/87 13 artiklaa on tulkittava siten, että naudanlihaa, jota yhteisön lainsäädäntöön perustuvan kiellon nojalla ei saa viedä tietystä jäsenvaltiosta toisiin jäsenvaltioihin tai kolmansiin maihin, ei voida sen mukaan katsoa "laadultaan virheettömäksi, kunnolliseksi ja myyntikelpoiseksi".

Ensimmäisen kysymyksen toinen osa

26 Naudanliha-alalla vientituki maksetaan asetuksen N:o 805/68 13 artiklan 9 kohdan mukaan sen jälkeen, kun on osoitettu, että tuotteet ovat peräisin yhteisöstä, paitsi niissä tapauksissa, joihin sovelletaan tämän saman artiklan 10 kohtaa. Asiakirja-aineistosta ei käy ilmi 13 artiklan 10 kohdassa tarkoitetun poikkeuksen soveltumista koskevia seikkoja. Siitä, että viejän on esitettävä tämä näyttö, ei ole epäilystä.

27 Mikäli tuotteen tai tuotteiden alkuperästä herää epäilyksiä, yhteisöalkuperä voidaan osoittaa ainoastaan todisteilla siitä, että kyseinen tuote tai kyseiset tuotteet ovat peräisin tietystä jäsenvaltiosta tai tietyistä jäsenvaltioista. Näillä todisteilla osoitetaan yksiselitteisesti se, onko vientitukihakemuksen kohteena oleva tuote peräisin jäsenvaltiosta, josta viennit ovat kiellettyjä.

28 Käsitteen "laadultaan virheetön, kunnollinen ja myyntikelpoinen" osalta on aluksi todettava, että asetuksen N:o 3665/87 13 artikla kuuluu tämän asetuksen 2 osaston, jonka otsikkona on "Vienti kolmansiin maihin", I lukuun, jonka otsikkona on "Tukioikeus", mikä osoittaa, että se, että viety tuote on "laadultaan virheetön, kunnollinen ja myyntikelpoinen", on aineellinen edellytys vientituen myöntämiselle.

29 Sitä seikkaa, että vientituen myöntämisen aineellinen edellytys on, että viety tuote on "laadultaan virheetön, kunnollinen ja myyntikelpoinen", ei Fleisch-Winterin esittämällä tavalla voida kumota asetuksen N:o 3665/87 3 artiklan 5 kohdalla, sillä siinä mainitut tiedot eivät muodosta tyhjentävää luetteloa.

30 Vastoin Fleisch-Winterin väitettä tätä seikkaa ei voida kumota myöskään asetuksella N:o 800/1999. Kyseinen asetus, jolla on pääasian tosiseikkojen tapahtumisajankohdan jälkeen kumottu ja korvattu asetus N:o 3665/87, ei nimittäin ensinnäkään ole ajallisesti sovellettavissa. Toiseksi asetuksen N:o 800/1999 21 artikla kuuluu saman asetuksen II osaston I lukuun, jonka otsikkona on "Oikeus tukeen", samalla tavoin kuin asetuksen N:o 3665/87 13 artikla, kuten on esitetty tämän tuomion 28 kohdassa. Näin ollen mainitussa I luvussa vahvistetaan tukioikeuden aineelliset edellytykset.

31 Vientitukijärjestelmälle on luonteenomaista yhtäältä se, että yhteisön tuki myönnetään ainoastaan sillä edellytyksellä, että viejä hakee sitä, ja toisaalta se, että järjestelmä rahoitetaan yhteisön talousarviosta. Koska järjestelmä perustuu vapaaehtoisiin ilmoituksiin, viejän on — päätettyään omasta tahdostaan hyödyntää sitä — toimitettava asian kannalta merkitykselliset tiedot, jotka ovat tarpeen tukioikeuden vahvistamiseksi ja tuen määrän määrittelemiseksi. Tältä osin yhteisöjen tuomioistuin on asetuksen N:o 3665/87 ja sen seuraamusjärjestelmän yhteydessä jo todennut, että tuen myöntämisen edellytyksenä on yhteisön tukijärjestelmässä oltava, että sen saaja antaa kaikki takeet nuhteettomuudestaan ja luotettavuudestaan (ks. vastaavasti asia C-210/00, Käserei Champignon Hofmeister, tuomio 11.7.2002, Kok. 2002, s. I-6453, 41 kohta).

32 Kun viejä ilmoittaa tuotteen vientitukimenettelyn yhteydessä, hän antaa ymmärtää, että kyseinen tuote täyttää kaikki vientituen myöntämiseksi vaadittavat edellytykset. Asetuksessa N:o 3665/87 ei velvoiteta viejää antamaan nimenomaista ilmoitusta, jonka mukaan tuotteet ovat "laadultaan virheettömiä, kunnollisia ja myyntikelpoisia", mutta vaikka viejä ei tekisi tällaista ilmoitusta, hänen vientitukihakemuksensa merkitsee silti implisiittistä vakuutusta tämän edellytyksen täyttymisestä. Fleisch-Winterin väitettä, jonka mukaan oletetaan suoraan lain perusteella, että tuote on "laadultaan virheetön, kunnollinen ja myyntikelpoinen", ei voida hyväksyä.

33 Maataloustuotteiden vientitukijärjestelmän soveltamista koskevat yhteiset yksityiskohtaiset säännöt ovat komission antamia, ja kansallisten viranomaisten tehtävänä on soveltaa yhteisön lainsäädäntöä alueellaan ja valvoa sen noudattamista. Vientituen edellytysten tarkastamisvelvollisuus on laajempi pääasian kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, kun lihan vienti jäsenvaltiosta on kielletty kansanterveyden suojelemiseksi vakavilta sairauksilta ja epidemioilta. Tältä osin on huomattava, että yhteisöjen tuomioistuin on monta kertaa korostanut naudan spongiformiseen enkefalopatiaan liittyvien riskien todellisuutta ja vakavuutta sekä niiden toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuutta, jotka ovat perusteltuja ihmisten terveyden suojelemiseksi tältä taudilta (ks. asia C-180/96, Yhdistynyt kuningaskunta v. komissio, tuomio 5.5.1998, Kok. 1998, s. I-2265; asia C-365/99, Portugali v. komissio, tuomio 12.7.2001, Kok. 2001, s. I-5645 ja asia C-393/01, Ranska v. komissio, tuomio 22.5.2003, Kok. 2003, s. I-5405, 42 kohta).

34 Sen kysymyksen osalta, ovatko vaatimukset, joiden mukaan tuotteen on oltava "laadultaan virheetön, kunnollinen ja myyntikelpoinen", täyttyneet, on hylättävä Fleisch-Winterin väite, jonka mukaan asetuksen N:o 2221/95 5 artiklan 1 kohdan kolmanteen alakohtaan sisältyvässä säännöksessä, jossa edellytetään vientitullipaikan valvovan asetuksen N:o 3665/87 13 artiklan säännösten noudattamista, asetetaan kokonaisuudessaan kansallisille viranomaisille velvollisuus todeta, että tuote on "laadultaan virheetön, kunnollinen ja myyntikelpoinen". Asetuksen N:o 2221/95 koskee nimittäin tuotteiden fyysistä tarkastusta, kun taas pääasiassa kyseessä oleva tarkastus liittyy niiden oikeudelliseen ominaisuuteen, jonka toteaminen ei ole mahdollista fyysisessä tarkastuksessa.

35 Koska viejä vientitukihakemuksen jättäessään antaa aina nimenomaisesti tai implisiittisesti vakuutuksen siitä, että tuote on "laadultaan virheetön, kunnollinen ja myyntikelpoinen", hänen on päinvastoin osoitettava kansallisen oikeuden todistelusääntöjen mukaisesti, että kyseinen edellytys on täyttynyt, mikäli kansalliset viranomaiset epäilevät ilmoitusta.

36 Asiakirja-aineistosta käy sitä paitsi ilmi, että sen jälkeen kun oli paljastunut tiettyjä seikkoja, joista ilmeni, että viety naudanliha saattoi olla peräisin Yhdistyneestä kuningaskunnasta ja olla siten vientikiellon kohteena, oli vaadittu vientituen ennakon palauttamista ja kieltäydytty yhden haetun vientituen myöntämisestä, mikä oli johtanut hallinnollisiin ja myöhemmin oikeudellisiin menettelyihin. Näiden menettelyjen aikana Fleisch-Winter ei ole toimittanut lihan alkuperään liittyviä tietoja, ja se on vieläpä ilmoittanut istunnossa, ettei sillä ole tietoa kyseessä olevan tuotteen alkuperästä. Kansallisen tuomioistuimen on kaikkia asian kannalta merkityksellisiä seikkoja tutkimalla tehtävä tästä lopullinen johtopäätös.

37 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella ensimmäisen kysymyksen toiseen osaan on vastattava, että asetuksen N:o 3665/87 13 artiklassa edellytetään, että viejä osoittaa vientituen myöntämistä varten — siinä tapauksessa, että kansallisilla viranomaisilla on tietoja, joiden mukaan tuotteeseen kohdistuu vientikielto —, ettei viety tuote ole peräisin jäsenvaltiosta, josta viennit ovat kiellettyjä.

38 Näin ollen ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 3665/87 13 artiklaa on tulkittava siten, että naudanlihaa, jota yhteisön lainsäädäntöön perustuvan kiellon nojalla ei saa viedä tietystä jäsenvaltiosta toisiin jäsenvaltioihin tai kolmansiin maihin, ei voida sen mukaan katsoa "laadultaan virheettömäksi, kunnolliseksi ja myyntikelpoiseksi" ja että siinä edellytetään, että viejä osoittaa vientituen myöntämistä varten — siinä tapauksessa, että kansallisilla viranomaisilla on tietoja, joiden mukaan tuotteeseen kohdistuu vientikielto —, ettei viety tuote ole peräisin jäsenvaltiosta, josta viennit ovat kiellettyjä.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

39 Tällä kysymyksellä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa selvittää, kuuluuko kansallisessa maksuhakemuksessa annettu vahvistus siitä, että tuote on asetuksen N:o 3665/87 13 artiklassa tarkoitetulla tavalla laadultaan virheetön, kunnollinen ja myyntikelpoinen, tietoihin, jotka on toimitettava asetuksen N:o 3665/87 11 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja 3 artiklan yhdessä tarkasteltujen säännösten mukaisesti.

40 Yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut asetuksen N:o 3665/87 47 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun maksuhakemuksen osalta, että kyseessä on ainoastaan tekninen ja menettelyllinen asiakirja. Kyseinen hakemus, joka voidaan esittää vienti-ilmoituksen hyväksymistä seuraavien 12 kuukauden kuluessa eli selvästi viennin jälkeen, ei ole — vaikka se on vientituen maksamisen ennakkoedellytys — tällaiseen maksuun liittyvän oikeuden oikeudellinen perusta. Mainitun asetuksen 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua vientitukihakemusta ei näin ollen esitetä saman asetuksen 47 artiklassa tarkoitetun maksuhakemuksen toimittamisella (ks. vastaavasti asia C-385/03, Käserei Champignon Hofmeister, tuomio 14.4.2005, Kok. 2005, s. I-2997, 26 ja 27 kohta).

41 Oikeuskäytännöstä käy myös ilmi, että juuri asetuksen N:o 3665/87 3 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut asiakirjat, nimittäin vienti-ilmoitus tai mikä tahansa muu käytettävä vientiasiakirja, voivat yhtäältä muodostaa vientituen oikeudellisen perustan ja toisaalta käynnistää vientitukihakemuksen tarkastusjärjestelmän, joka voi johtaa seuraamuksen soveltamiseen saman asetuksen 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti (ks. vastaavasti em. asia Käserei Champignon Hofmeister, tuomio 14.4.2005, 23, 29 ja 36 kohta).

42 Kuten tämän tuomion 32 ja 35 kohdassa on esitetty, vientitukihakemuksen jättämisellä vahvistetaan aina nimenomaisesti tai implisiittisesti, että vientituen edellytykset — mukaan lukien se, että tuote on "laadultaan virheetön, kunnollinen ja myyntikelpoinen" — täyttyvät. Tässä tapauksessa asetuksen N:o 3665/87 47 artiklassa tarkoitettua maksuhakemusta ei voida pitää ratkaisevana vientitukea koskevan aineellisen oikeuden vahvistamisessa.

43 Edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että kansallisessa maksuhakemuksessa annettu vahvistus siitä, että tuote on asetuksen N:o 3665/87 13 artiklassa tarkoitetulla tavalla laadultaan virheetön, aito ja myyntikelpoinen, ei kuulu tietoihin, jotka on toimitettava mainitun asetuksen 11 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja 3 artiklan yhdessä tarkasteltujen säännösten mukaisesti. Kansallinen tuomioistuin voi kuitenkin tarkastella sitä todisteena viejän tilanteen arvioinnin yhteydessä.

Oikeudenkäyntikulut

44 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Maataloustuotteiden vientitukien järjestelmän soveltamista koskevista yhteisistä yksityiskohtaisista säännöistä 27 päivänä marraskuuta 1987 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 3665/87, sellaisena kuin se on muutettuna 2.12.1994 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 2945/94, 13 artiklaa on tulkittava siten, että naudanlihaa, jota yhteisön lainsäädäntöön perustuvan kiellon nojalla ei saa viedä tietystä jäsenvaltiosta toisiin jäsenvaltioihin tai kolmansiin maihin, ei voida sen mukaan katsoa "laadultaan virheettömäksi, kunnolliseksi ja myyntikelpoiseksi" ja että siinä edellytetään, että viejä osoittaa vientituen myöntämistä varten — siinä tapauksessa, että kansallisilla viranomaisilla on tietoja, joiden mukaan tuotteeseen kohdistuu vientikielto —, ettei viety tuote ole peräisin jäsenvaltiosta, josta viennit ovat kiellettyjä.**

2) **Kansallisessa maksuhakemuksessa annettu vahvistus siitä, että tuote on asetuksen N:o 3665/87, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 2945/94, 13 artiklassa tarkoitetulla tavalla laadultaan virheetön, kunnollinen ja myyntikelpoinen, ei kuulu tietoihin, jotka on toimitettava mainitun asetuksen 11 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja 3 artiklan yhdessä tarkasteltujen säännösten mukaisesti. Kansallinen tuomioistuin voi kuitenkin tarkastella sitä todisteena viejän tilanteen arvioinnin yhteydessä.**

Allekirjoitukset